

Skrivnost ptic pevk

Le secret des mésanges

6+

avtorica
Sara Vidmar

Kinodvor.
Mestni kino.

Kazalo

Uvodna beseda	3
O filmu	4
Filmografski podatki	4
Kratka vsebina	4
Daljša vsebina	4
O avtorju	6
Iz prve roke	6
Odzivi	6
Pred ogledom filma	7
Izhodišča za pogovor	8
O filmu	8
Raziskovanje podeželja	8
Skrb za živali in empatija	9
Umetnost in arheologija	10
Spomini in sanje	11
Čustva v filmu	12
Predsodki in drugačnost	14
Ideje za dodatne aktivnosti	16
Ustvarimo izrezanko tudi mi	16
Čustva, izražena s pomočjo lutk	17
Spoznavanje okolja – oblikovanje živalskih figuric	17
Lov na zaklad	18

Kinodvor dovoljuje in spodbuja nadaljnjo uporabo gradiva za filmskovzgojne namene. Veseli bomo vaših odzivov, poročil o uporabi, konkretnih učnih priprav na film, predlogov in pripomb. Gradivo je oblikovano kot pomoč staršem ali strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Za vse druge uporabe nam pošljite pisno prošnjo na solski@kinodvor.org.

Kolofon | **Skrivnost ptic pevk** • Gradivo za učitelje in starše • *Avtorica*: Sara Vidmar • *Uredila*: Barbara Kelbl • *Jezikovni pregled*: Mojca Hudolin • *Oblikoval*: Andraž Filač • *Slikovno gradivo*: Demiurg, arhiv Kinodvora • *Izdal v elektronski obliki*: Javni zavod Kinodvor, *zanj*: Metka Dariš, december 2025.

Uvodna beseda

Film **Skrivnost ptic pevk** je zgodba o devetletni deklici Lučki in njeni počitniški dogodivščini v vasici Zelendol. Lučko spoznamo kot radovedno, empatično deklico, ki zelo rada skrbi za živali. Prav Lučkina radovednost in nagnjenost k raziskovanju sprožita kolesje odkrivanja družinske zgodovine.

Celovečerni film v tehniki izrezanke obravnava temeljne teme, kot so medosebni odnosi, biotska raznovrstnost in spomin, hkrati pa je tudi napeta pustolovščina za otroke. Režiser Antoine Lanciaux poudarja, da »*film obravnava družinske odnose in odnos do drugih na lahkoten, nedidaktičen način*«. Gre torej za nežno, a bogato pripoved, ki združuje družinske vezi in pokrajino. Poleg raziskovanja podeželja in spoznavanja živali film ponuja iztočnice za pogovor o predsodkih, drugačnosti, sanjah in družinskih spominih. Prav tako otroke spodbuja k razmišljanju o čustvih, ki jih opazijo pri animiranih likih, ter k pogovorom o tem, kako so se sami počutili med ogledom posameznih prizorov.

Poleg odkrivanja nepričakovanih skrivnosti je v filmu prisoten tudi humor. Šale se ponavljajo preko Janovih starih staršev, ki so sicer prijazni, a slabše slišijo, kar povzroča številne komične nesporazume. Spoznamo tudi trmasto gos, ki se vedno vrne tja, kjer je ne bi želeli. Na koncu gradiva so predstavljene dodatne dejavnosti, ki spodbujajo igrivo raziskovanje določenih tem in ponujajo smernice za ustvarjalno delo v šolah.

O filmu

Filmografski podatki **slovenski naslov** Skrivnost ptic pevk
izvirni naslov Le secret des mésanges
država in leto produkcije Francija / Belgija, 2025
tehnični podatki DCP, 77 minut, barvni, sinhronizirano v slovenščino

režija Antoine Lanciaux
scenarij Antoine Lanciaux, Pierre-Luc Granjon
animacija Sophie Roze, Aline Quertain, Nicolas Liguori, Pierre-Luc Granjon, Léonie Liefoghe, Chaïtane Conversat, Juliette Paquet, Marie-Émilie Amsallem, Lorelei Paliès, Geertrui De Vijlder, Rosanne Janssens, Frederic Tilleman, Jasmine Elsen, Bahar Kiamoghaddam, Fredericke Verhoeven, Catherine Bossy, Juliette Aparicio, Camille Rossi, Grégory Duroy, Antoine Lanciaux
grafična podoba Sophie Roze, Samuel Ribeyron
montaža Hervé Guichard
glasba Didier Falk
producent Reginald de Guillebon, Pierre Méloni
distribucija Demiurg

festivali/nagrade Šanghaj (nagrada za najboljši animirani film), Lucas Frankfurt 2025 (nagrada), Annecy 2025, Giffoni CFF 2025, La Rochelle 2025, Giffoni 2025, Mladi horizonti Varšava 2025

Kratka vsebina Ko devetletna Lučka prispe na počitnice v mestece, kjer je odraščala njena mama, se ji niti ne sanja, kaj vse jo čaka. Mama, arheologinja, s sodelavcem vodi arheološka izkopavanja na gradu, Lučka pa se odpravi na raziskovanje okolice s psom Mandrinom in Janom, prijaznim dečkom s sosednje kmetije. V gnezdju na grajskem zidu najdejo skrivnostni ključ, v gozdu pa srečajo starca, ki živi kot samotar in mu domačini pravijo čarovnik. Rešijo majhnega jazbeca, ves čas pa jih spremljata tudi sinički – kot bi bili njihovi vodnici ... Ko odkrijejo še skrivni prehod pod gradom, na dan začnejo prihajati skrivnosti. Film je narejen v tehniki kolažne animacije ali izrezanke, kar mu daje posebno estetsko vrednost.

Daljša vsebina Lučka je devetletna deklica, ki bo počitnice preživela v vasici Zelendol skupaj s svojo mamo Karolino (ki jo kličejo tudi Karla). Ko prispe v vasico, se z mamo odpeljeta proti kmetiji, kjer bosta bivali. Na poti pa se zgodi nesreča: da bi se izognili majhnemu jazbecu na cesti, zapeljeta z vozišča. Na srečo ostaneta nepoškodovani, vendar motor ne vžge več. Lučka vzame poškodovanega jazbeca v naročje, medtem ko se mama zamišljeno zazre v zarjavela vrata, ki vodijo k zapuščenemu mlinu – kraju njenega odraščanja. Mlin je nekoč zajel požar, po katerem sta Karla in njena mama, Lučkina babica, zapustili Zelendol in se preselili v mesto h Karlini teti Pavli. Karla se ognja še vedno boji, čeprav se spomni le »plamenov, dima ...« in pekočih oči. Zvečer ju obišče Karlin sodelavec Peter s psom Mandrinom. Skupaj pripravijo večerjo in preživijo prijeten večer.

Naslednje jutro se Lučka, Karla, Mandrin in mali jazbec odpravijo proti arheološkemu najdišču. Tam Mandrin vodi Lučko do odprtine v zidu, kjer gnezdiyo plavčki. V gnezdu najde star ključ s simbolom ptic. Plavčki jo nato popeljejo naprej proti gozdu. Na poti sreča Jana, ki ji pripoveduje o čarovniku iz gozda – starem možakarju, ki »ima črne zobe, ukrivljene prste in zelo dolge nohte«. Kljub svarilom se Lučka z Mandrinom odpravi v gozd, kjer odkrije lesene kipe živali in prikolico, v kateri očitno nekdo živi. Tam opazi oskrbljene živali, a ko zasliši kašljanje, prestrašena pobegne in izgubi čelado.

Lučka prosi mamo, da poiščeta pomoč veterinarja, ker mali jazbec še ni okreval, a je mama preveč zatopljena v delo. Lučka se razjezi in jazbeca odnese k Janovim starim staršem. Babica Kati mu pomaga s protibolečinsko injekcijo, nato pa Lučki pokaže stare fotografije. Na eni izmed njih je Karla kot deklica skupaj s svojimi starši. Lučka fotografijo pokaže svoji mami. Karla pove, da ji je iz otroštva ostala le verižica, darilo njenega očeta. Ko jazbecu še vedno ni bolje, ga Lučka odnese k skrivnostnemu možakarju v gozd in ga pusti v prikolici. Medtem Karla in Peter na arheološkem najdišču pri gradu odkrijeta znak s simbolom ptic pevk, ki bi lahko označeval vhod v kripto, Lučka in Jan pa na poti do starega mlina skrivaj opazujeta starega možakarja, ki izpusti ozdravelega jazbeca na prostost.

Kasneje Lučka z Janom najde star izvod vaškega časopisa v spletnem arhivu. V njem piše o požaru, ki je zajel mlin. Na podlagi prebranega članka se zvečer Lučka skupaj z Janom vrne v gozd, kjer se prepriča, da je simbol, ki ga je videla na fotografiji v starem članku, izrezljan tudi na prikolici. Raziskovanje nadaljujeta v knjižnici, kjer imajo razstavo o zelendolskem gradu. Tam odkrijeta, da je simbol na ključu, ki ga je Lučka našla v gnezdu plavčkov, enak tistemu na starem gradu. Na slikah grofa in grofice, ki sta živela na gradu in med vojno skrivala ljudi, Lučka opazi verižico, enako, kot jo nosi njena mama. V tistem trenutku posumi, da je morda možakar v gozdu njen dedek, izgubljeni oče njene mame.

Ko noč zajame nevihta in strela udari v grad, se ta začne rušiti, Peter in Karla pa ostaneta ujeta v kripti. Lučka in Jan hitro iščeta pomoč, pri tem pa Lučka pade v luknjo in Jan ji sledi. Rov ju vodi pod zemljo proti zasuti kripti, kjer najdeta Karlo, Petra in Mandrina. Skupaj odkrijejo skrivni prehod, ki se je nahajal pod grobnico. Med iskanjem izhoda najdejo tudi skrivno sobano s stenskimi poslikavami. Tam Lučka spleza po plezalkah in se povzpne proti odprtini v stropu. Izkaže se, da je stari možakar res njen dedek, in Lučka ga skupaj z mamo obišče. Dedek jo končno prepozna in se spomni imena svoje hčerke. Lučka se zahvali plavčkoma, ki sta jo ves čas vodila.

Na koncu so vsi zbrani na Lučkini rojstnodnevni zabavi, kjer mama, kljub svojemu strahu pred ognjem, prižge svečke. Stari možakar začne igrati na orglice in vsi skupaj zapojejo pesem.

O avtorju Antoine Lanciaux se je znamenitemu francoskemu studiu Folimage, kjer je nastal film **Skrivnost ptic pevk**, pridružil leta 1991 kot animator, od takrat pa je sodeloval pri večini serij in filmov, nastalih v studiu. Nato se je učil pri režiserjih, kot sta Michaël Dudok de Wit (**Rdeča želva**) in Michel Ocelot (**Kirikou in čarovnica, Azur in Asmar, Faraon, divjak in princesa ...**) ter sodeloval pri pisanju scenarijev za filme Yourija Tcherenkova.

Iz prve roke *»Skozi Lučkino zgodbo – z določeno distanco, v fantazijski in romaneskni obliki – pripovedujem, kako je ta pustolovščina [raziskovanje lastne zgodovine] potekala in katera čustva sem pri tem doživeljal. S tem filmom želim pokazati, kako lahko vsak izmed nas, če si upa raziskati lastno družinsko zgodbo z voljo in pogumom, v njej odkrije pravi zaklad. Zelo mi je mar, da filmi, na katerih delam – zlasti moji – niso le umetniška dela, temveč tudi orodja. Filmsko delo mora biti podlaga za razmislek in kulturo, da nas vse obogati.«*
– Antoine Lanciaux

Odzivi *»Film je narejen z izjemno občutljivostjo in z veliko otroške mehkobe ter je poln tipičnih počitniških dogodivščin na podeželju (gozdne in kmečke živali, traktorji, stari mopedi, pustolovščine). Ob ogledu lahko začutimo duha, značilnega za filma **Pet prijatelj** in **Scooby Doo**, ki sta navduševala že več generacij otrok. Režiser, ki je tudi napisal scenarij s Pierre-Lucom Granjonom, je spredel nežno prejo, ki se dotika družinskih vezi in ran ...«*
– Fabien Lemercier, Cineuropa

Pred ogledom filma

V vsaki družini se skrivajo zgodbe in izkušnje, ki so jo zaznamovale. Pogovorite se s svojimi starimi starši, tetami, strici ali sosedi o njihovem otroštvu – kje so živeli, kako so preživljali dneve, katere igre so se igrali in ali se spomnijo kakšnega posebnega, nenavadnega ali presenetljivega dogodka. Ali so imeli najljubšo igračo? Morda še vedno hranijo kakšen predmet iz svoje mladosti? Vprašajte jih, ali vam ga lahko pokažejo. Prosite jih, naj vam pokažejo stare fotografije, dnevnik ali morda članek iz starega časopisa, če ga še hranijo. Vprašajte, kdo so ostali ljudje na fotografijah in kaj se je takrat dogajalo.

Nato poskusite njihovo zgodbo narisati na list papirja. Narišite fotografijo, članek iz časopisa, dnevnik ali njihovo najljubšo igračo. Kakšne barve je ta predmet? Kakšna je njegova tekstura? Predstavljajte si, da ta predmet (npr. fotografija, igrača, ogrlica) zna govoriti. Kaj bi povedal o vaših starih starših, tetah, stricah, sosedi? Katere zgodbe bi razkril? Morda se spomni, kako se je babica igrala z njim ali kako je mirno sedel na polici, medtem ko se je stric učil za šolo. Pomislite, kateri bi bil najljubši spomin tega predmeta. Narišite tudi pogovorne oblačke in v njih zapišite, kaj si predstavljate, da bi ta predmet povedal. Na koncu svoji risbi dodajte tudi naslov.

Izhodišča za pogovor

O filmu Kdo vse nastopa v filmu? V filmu nastopajo Lučka, njena mama Karla in oče Tom, Jan ter njegova stara starša, Janko in Kati, mamin sodelavec Peter in njegov pes Mandrin ter stari možakar, ki prebiva v gozdu. Katera od oseb se vam je zdela najbolj zanimiva? Kaj pa drugim, ki so gledali film z vami?

Na kaj se nanaša naslov filma **Skrivnost ptic pevk**? Kakšno vlogo igrata v filmu ptice pevke? Naslov se nanaša na skrivnost, ki jo Lučka postopoma razkriva skozi film, in sicer na povezavo med preteklostjo njene družine, starim gradom in požarom, ki se je zgodil v mlinu. Ptice pevke v tem filmu so sinice oz. plavčki. Ti se pojavljajo kot nekakšni varuhi, ki Lučko usmerjajo in vodijo med raziskovanjem preteklosti izgubljene družinske zgodbe. Skrivnost je torej povezana z razkritjem, da »čarovnik« iz gozda ni nihče drug kot Lučkin dedek – človek, ki je preživel požar in kasneje živel v gozdu, odmaknjen od ljudi.

Kje vse se skriva simbol ptic pevk? Naštejmo skupaj, kje vse smo opazili ptice. Ptice pevke se v filmu pojavijo na sklepniku na kripti, na grobnici v kripti, na starem ključu, na prikolici, v kateri živi stari možakar, in tudi kot žive ptice, ki Lučki kažejo pot. Kakšen pomen imajo ptice, na kaj vas spominjajo? So simbol svobode, povezanosti, so kljub drobnosti močne ... Opišite, kaj pomenijo vam.

Poleg ptic pevk ali plavčkov pa Lučki pomagajo tudi druge živali, ki imajo v filmu prav tako pomembno vlogo. Katere so? Naštejmo jih skupaj. To so jazbec, netopirji ...

Raziskovanje podeželja V filmu je prikazano podeželje Zelendola, ki ga Lučka obišče skupaj z mamo Karlo. Bi si tudi vi želeli živeti v takem kraju, kot je Zelendol? Kaj vse lahko najdemo na podeželju? Na primer gozdove, travnike, njive, stare hiše, hleve, živino na pašnikih, pa tudi različne gradbene in kmetijske stroje.

V filmu je predstavljenih veliko prevoznih sredstev, ki Lučki in ostalim pomagajo, da se lahko hitro in učinkovito premikajo. Katera so ta prevozna sredstva? To so na primer vlak, motor, traktor, avto ... Katera žival bi lahko bila primerna, če bi potrebovali prevoz? Na katero žival skočita Lučka in Jan, da čim prej najdeta pomoč? Konji so bili v preteklosti zelo pomembni pomočniki, saj so vlekli vozove in kočije ter pomagali pri delu na poljih. Danes imajo konji predvsem športno ali terapevtsko vlogo, saj jih najpogosteje jahamo za sprostitev. Lahko pa se tudi zapeljemo na turistično vožnjo s kočijo.

Lučka in njena mama Karla stanujeta na kmetiji Janovih starih staršev, Janka in Kati. Katere živali imata na svoji kmetiji? Bi lahko te živali našli tudi v mestu? Zakaj pa imata toliko krav? Na njuni kmetiji živijo goska, kokoši, krave in telički. Te živali so značilne za podeželje, saj v mestu zanje ni niti dovolj prostora niti primernega okolja. Janko in Kati imata veliko krav, ker jim dajejo mleko, iz katerega lahko pripravijo maslo, sir ali jogurt ter druge mlečne izdelke.

Poleg kmetije je v Zelendolu še stari mlin na veter. Kako delujejo mlini na veter? Mlin na veter deluje tako, da veter poganja njegova velika krila. Ko se ta vrtijo, poganjajo mehanizem v notranjosti, ki melje na primer žito v moko. Takšni mlini so nekoč pomagali mlinarjem, da so iz pšenice ali koruze izdelali moko za kruh. Kakšni pa so sodobnejši »mlini na veter«? Kakšna je njihova vloga? Ali jih imamo tudi v Sloveniji? Danes uporabljamo vetrnice ali vetrne turbine, ki prav tako izkoriščajo moč vetra. A namesto mletja žita proizvajajo električno energijo. V Sloveniji imamo nekaj manjših vetrnih elektrarn, predvsem na območjih, kjer pogosto piha, na primer pod Nanosom.

Skrb za živali in empatija

Katere živali spadajo med divje, katere pa med domače živali? Katere najdemo na kmetiji? Katere živali pa imate doma kot hišne ljubljence? Divje živali živijo v naravi in same skrbijo za hrano in dom, na primer medved, volk, lisica, srna, jelen, jež. Domače živali pa živijo ob človeku, ki zanje skrbi. To so lahko pes, mačka, krava, konj, kokoš, prašič. Na kmetiji živijo na primer krave, konji, kokoši, prašiči, gosi, race. Te živali pomagajo ljudem ali dajejo hrano, kot so mleko, jajca in meso. Veliko nas ima doma hišne ljubljence, ki so navadno manjše živali. Imate tudi vi kako domačo žival, na primer psa, mačko, zajčka, hrčka, ribice, želvico?

Včasih pa tudi živali zbolijo, prav tako kot ljudje. Kdo je zdravnik za živali? Kako Lučka v filmu poskrbi za majhnega jazbeca? Zakaj pa ga odnese k staremu možakarju v gozd? Zdravnik za živali se imenuje veterinar. Lučka želi majhnemu jazbecu, ki se je poškodoval, pomagati, zato ga odnese domov, mu pripravi topel kotic in mu poskuša dati jesti. Skrbi zanj, dokler ga ne odnese v gozd staremu možakarju, da poskrbi zanj.

Ko pomagamo komu, pokažemo, da smo empatični. Ali veste, kaj pomeni »biti empatičen/na«? Empatija pomeni, da poskušamo razumeti, kako se počuti druga oseba ali žival. Ko si empatičen, poskušaš začutiti, kaj nekdo drug doživlja – ali je vesel, žalosten, prestrašen ali jezen. Empatija pomeni tudi, da želiš nekoga potolažiti ali pomagati, kadar je v stiski. Takrat smo do drugega sočutni, saj nam je mar za bližnjega in nam ni vseeno, kaj trenutno doživlja. Kdo vse v filmu je empatičen? Lučka, ki pomaga majhnemu jazbecu, stari možakar, ki pomaga oskrbeti živali, pa tudi Jan, ko vedno priskoči na pomoč in popravi kakšen stroj.

Kako pa bi vi pomagali živali, ki je poškodovana? In kako prijatelju? Živali lahko pomagamo tako, da jo oskrbimo, ji damo hrano in po potrebi obiščemo veterinarja. Prijatelju pa lahko pomagaš tako, da ga poslušáš, ga vprašáš, kako se počuti, in ponudiš pomoč. Pri pogovoru o čustvih vam lahko pomaga priložena dejavnost na koncu gradiva, s pomočjo katere otroke preko igre z lutkami spodbujamo pri izražanju čustev in razmišljanju o občutkih drugega.

Umetnost in arheologija

Poglejmo si prizor iz filma.

Katere živali so naslikane na steni? Na steni lahko opazimo veliko različnih živali, med njimi na primer jazbece, bike, goske, labode, medvede, divje prašiče, sove, veverice in še mnoge druge. V filmu Jan omeni, da je velika sobana veličastna »kot v francoskih jamah«. Prav na jugozahodu Francije se nahaja jama Lascaux [las-ko], kjer so arheologi našli poslikave, stare med 17.000 in 19.000 let. Na stenah so odkrili okoli 6000 upodobitev živali, najpogostejše konj.

Tudi Karla in Peter sta arheologa. Ali bi glede na dogajanje v filmu znali opisati, kaj počne arheolog? Lučka zrecitira pravilo: »Z arheološkega najdišča ne smem ničesar odnesti.« Kaj to pravilo pomeni in zakaj ga je treba spoštovati?

Arheolog je raziskovalec, ki odkriva sledi preteklosti s pomočjo materialnih ostankov. Išče in preučuje ostanke starih predmetov, stavb, orodij ali okostij, ki nam pomagajo razumeti, kako so ljudje živeli nekoč. Prav zaradi tega pa ne sme nihče odnašati predmetov z arheološkega najdišča, dokler niso bili strokovno pregledani in popisani. Le tako lahko arheologi natančno ugotovijo, iz katerega časa izvirajo najdeni predmeti in kakšen pomen imajo.

Katera orodja potrebujeta Peter in Karla pri svojem delu? Naštejmo jih nekaj. Pri raziskovanju uporabljata bager, da odstranita zemljo, lopato, čopič, s katerim nežno čistita predmete, čelado za zaščito glave in fotoaparati, s katerim dokumentirata najdbe. Menite, da je delo arheologa pomembno? Zakaj? Delo arheologa je zelo dragoceno, saj nam pomaga razumeti zgodovino in ohraniti spomin na življenje ljudi, ki so živeli pred nami. S pomočjo materialov lahko razloži, kako so živeli ljudje, s čimer lahko tudi zaščiti našo kulturno dediščino.

Kaj pa želita Peter in Karla odkriti? Kakšna je zgodba o gradu in njegovih prebivalcih? Kakšna je legenda o zakladu v gradu? Peter in Karla želita razvozlati skrivnost gradu in njegove preteklosti. Odkriti želita predvsem podzemno sobo z grobnico. Po Janovi pripovedi je v gradu skrit zaklad, povezan z nekdanjimi prebivalci – grofom in grofico, ki naj bi med vojno skrivala odporne. Ko jih je odkrila vojska, so grad uničili, grofa in grofico pa deportirali oz. odpeljali stran.

Spomini in sanje

V filmu vidimo, da Lučka veliko sanja. V svojih sanjah tako na primer leti nad pašniki. Sanjate tudi vi? Kakšne so vaše sanje – lepe, nenavadne, zabavne ali strašne? Se jih spomnite, ko se zjutraj zbudite?

Poglejmo si naslednji fotografiji. V filmu ima Lučka v svoji sobi poseben obesek, imenovan lovilec sanj. Ga poznate? Ali veste, čemu je namenjen?

Lovilec sanj izvira iz kulture ameriških domorodcev. Sestavljen je iz obroča, v katerega je napeta mreža, okrašena s peresi in biseri. Domorodci verjamejo, da so sanje sporočila naših prednikov. Lovilec sanj ponoči »lovi« sanje; dobre sanje potujejo skozi mrežo in ostanejo z nami, slabe sanje pa se ujamejo vanjo in se ob jutranji zarji razblinijo.

Lučka v filmu odkriva korenine svoje družine, a ugotovi, da se njena mama Karla ne spominja požara, njen dedek pa se prav tako težko spomni ljudi in dogodkov, ker se mu je »omračil um«. Spomini so del nas, včasih se jih bolj spomnimo, včasih manj. Kako menite, da se Lučka počuti, ko začne odkrivati svojo zgodovino in dogodke iz preteklosti? Kako Lučka odkriva svojo zgodovino? Kaj je bil zadnji dokaz, da je stari možakar verjetno Lučkin dedek?

Lučka začne sestavljati svojo zgodovino s pomočjo različnih sledi: stare fotografije, ki ji jo pokaže Janova babica Kati, mamine ogrlice, ki jo je podedovala od svojega očeta, obisk razpadajočega mlina na veter, obisk muzeja, kjer odkrije stare slike, ter iskanja starih časopisnih člankov v arhivu na spletu. Lučka tako na stari fotografiji opazi znak ptic pevk, ki se je ujemal s simbolom na prikolic v gozdu.

Kako pa Lučka najde skrivni rov do ruševin, kjer sta ujeta njena mama Karla in Peter? Kdo je bil dojenček, ki je šel skozi isti rov pred mnogimi leti? Lučka odkrije rov s pomočjo sanj, v katerih vidi, da je skozi isti rov pred mnogimi leti šel tudi dojenček – in ta dojenček je bil stari možakar iz gozda, ki se je rešil pred ujetništvom, ko so na grad prišli vojaki.

Čustva v filmu Katera čustva poznate? Katera čustva so bila prikazana v filmu? Skupaj jih raziščimo.

Vsak otrok naj si izbere fotografijo. Kaj vidite na fotografiji? Kako se počuti lik na njej? Opišite čustvo, ki je prikazano na fotografiji.

V filmu pogosto vidimo, da je Jan **prestrašen**, ko gre skupaj z Lučko v temačen gozd. Zelo je previden, obotavlja se, usta ima ukrivljena. Kako pa vemo, da je bilo Karlo strah ognja? Vedno se mu je poskušala izogniti – umaknila se je npr. iz prostora, ko je Peter želel zakuriti peč. Ko je zagorel bager, je skočila z njega in nepremično strmela vanj, kot okamnela. Kako pa se vi počutite, ko vas je strah? Kakšne telesne odzive čutite takrat? Kaj običajno naredite?

*Izsek iz filma:
Karla je na tleh,
roko ima pred usti
in Lučka jo sprašuje,
ali je v redu.*

*Izsek iz filma:
Jan se ozira naokoli,
usta ima odprta.*

Zakaj pa je Lučka **jezna** na svojo mamo? Občutek ima, da njene mame mali jazbec ne zanima preveč in da ji ne želi pomagati poskrbeti zanj. Kako se je pokazala njena jeza? Imela je namrščen obraz, odšla je iz hiše in se potožila Janu. Ali se tudi vi kdaj komu potožite, ko vas nekaj ujezi?

*Izsek iz filma:
Lučka je jezna.*

Peter je žalosten in vznejevoljen, ker njegov pes raje preživlja čas z Lučko kot z njim. Kako vemo, da je žalosten? Vidimo ga, kako zavzdihne in povesi pogled. Tudi Karla ga vpraša, ali je žalosten zaradi tega. Kako vi običajno pomagate prijatelju, ki je žalosten?

*Izsek iz filma:
Peter je
vznejevoljen zaradi
Mandrina.*

Junaki v filmu so tudi **veseli**, saj so v družbi drug drugega, odkrivajo nove stvari, praznujejo rojstni dan. Kaj vam je bilo v filmu najbolj **smešno**? Morda prizor, ko Janova stara starša slabo slišita, kar povzroči zabavne besedne spodrsaljaje. Ali Peter, ki s svojim vedenjem in izrazi pogosto ustvari komične situacije.

Izsek iz filma:
Lučka se smeji ob
Janu.

Izsek iz filma:
Lučka in Peter po-
jeta pesem, zraven
še Jan, Mandrin in
kužek.

Predsodki in drugačnost

V filmu večkrat slišimo, da je »nekdo na slabem glasu«. Kaj to pomeni? Ljudje lahko o nekom govorijo slabo ali ga obsojajo, pogosto brez pravega razloga. Širijo se lahko negativne besede ali govorice, čeprav morda osebe sploh ne poznajo v resnici. Takšne besede lahko človeka zelo prizadenejo in povzročijo, da ga drugi napačno sodijo.

Zakaj so v filmu prisotne govorice, da je stari možakar iz gozda »čarovnik«? Jan pove, da »tako govorijo po vasi«, možakarja pa opiše: »Zelo je grd. Ima črne zobe, ukrivljene prste in zelo dolge nohte.« Kakšen pa je bil stari možakar v resnici? Stari možakar je sam živel v gozdu, odmaknjen od drugih ljudi, kar se je nekaterim zdelo čudno ali skrivnostno. Ljudje se včasih bojijo tistega, česar ne razumejo, zato začnejo širiti napačne govorice. Če nekoga ne poznamo, ni prav, da ga obsojamo. V filmu vidimo, da možakar ni »čarovnik«, ampak dober človek, ki pomaga tako živalim kot Lučki.

Ste tudi sami že slišali kaj slabega o nekom? Zakaj je napačno govoriti slabo o nekom, ki ga ne poznamo? Včasih slišimo govorice o nekom v šoli ali med prijatelji. A ko osebo res spoznamo, pogosto ugotovimo, da govorice niso bile resnične. Take govorice lahko v osebi vzbudijo strah ali žalost, jo osamijo od prijateljev in širijo neresnice. To pomeni, da nekoga sodimo le po videzu ali po tem, kar smo slišali, ne pa po tem, kakšen je v resnici.

Kaj pa pomeni odlomek iz pesmice v filmu: *»Ne, pošten' ljudje ne marajo tistih, ki svojo pot ubirajo ...«*? Ljudje smo družbena bitja in si želimo pripadnosti in ljubezni. Radi smo sprejeti in del družbe. Včasih pa lahko družba pričakuje, da se bomo obnašali ali mislili na določen način, ki nam morda osebno ne ustreza. Nekateri lahko zato uberejo svojo pot, torej raziskujejo nekaj novega ali delajo stvari na drugačen način. Zaradi tega jih lahko drugi vidijo kot čudne ali drugačne in jih morda celo izločijo iz družbe.

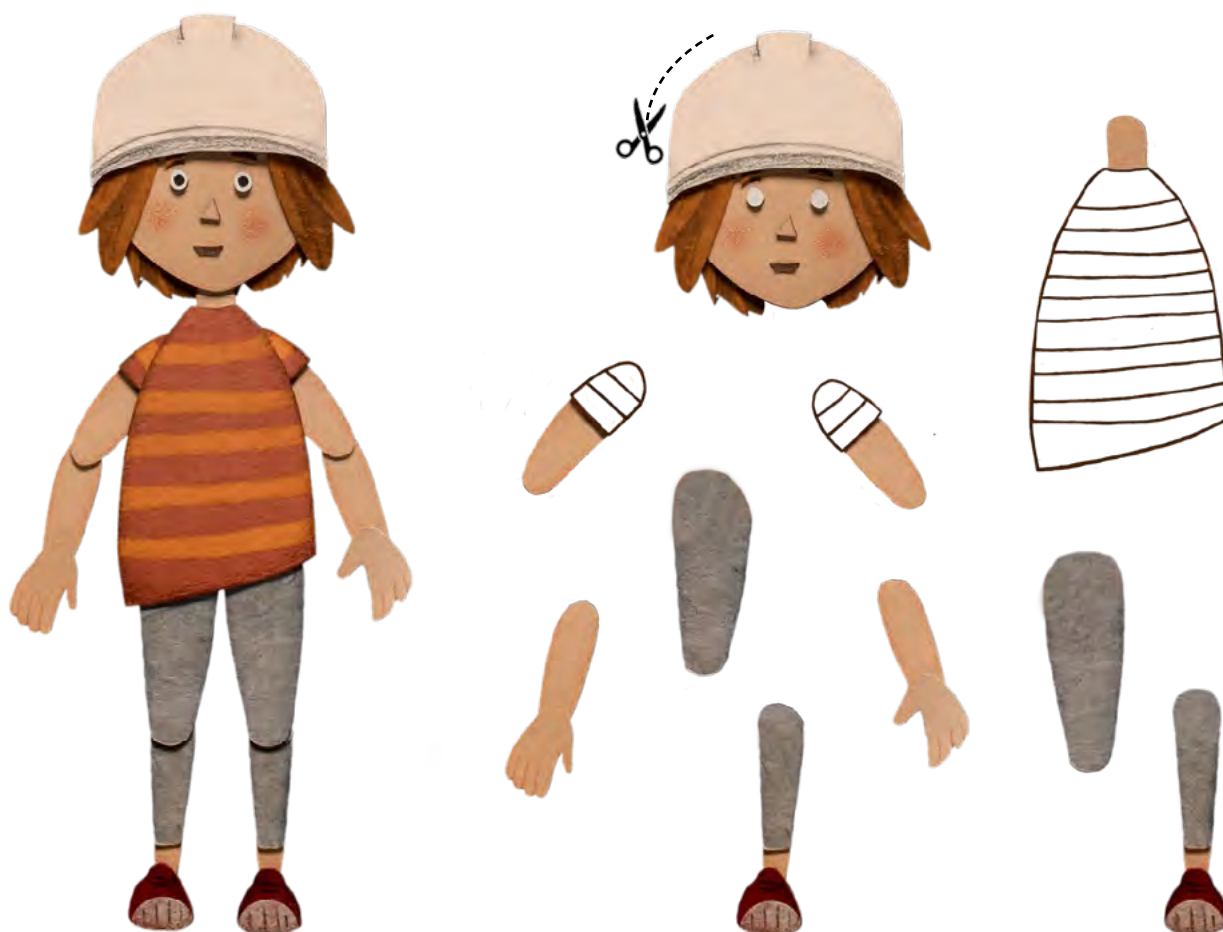
Zato je pomembno, da prijatelje spoznamo in jih poslušamo, preden si o njih ustvarimo mnenje. Tako lahko razbijamo predsodke. Veste, kaj so predsodki? Predsodki so mnenja ali sodbe o nekom, ki jih oblikujemo, ne da bi osebo res spoznali. Pogosto temeljijo na govoricah, videzu ali drugačnosti, ne na resničnih dejstvih.

Ideje za dodatne aktivnosti

Ustvarimo izrezanko tudi mi

Film je narejen v tehniki kolažne animacije ali izrezanke. Liki, rekviziti in prizorišča so izdelani iz papirja, kartona ali tekstila. Vsak detalj je ročno izdelan, nato pa koščke zložijo skupaj in jih položijo na ozadje. Tega sestavljajo večplastna stekla, na spodnjih steklih je scenografija, na gornjih pa liki in predmeti. Nato po malem spreminjajo njihov položaj, kar daje vtis premikanja. Vsak droben premik fotografirajo in tako vsakemu prizoru vdahnejo življenje in ritem. Več o tej tehniki si lahko preberete v Kinoigrišču na spletni strani filma ali v knjižici *Animirani film*, ki jo otroci dobijo ob ogledu filma v kinu, na voljo pa je tudi v elektronski verziji (pišite nam, pa vam jo pošljemo).

V tehniki kolaža lahko ustvarjamo tudi sami, pri likovni umetnosti v šoli ali doma. Če pa želimo, da naši izrezani liki, ozadja in predmeti oživijo, se lahko udeležimo delavnice kolažne animacije. Na šoli ali v kinu nas obiščejo mentorji Društva Slon in skupaj zasnujemo kratek scenarij, ustvarimo ozadje za film in animiramo lutko Lučke. Več o delavnici na [povezavi](#).

Čustva, izražena s pomočjo lutk

»Papir je material, neposredno povezan z otroštvom in prenosom znanja ter zgodb,« pojasni Antoine Lanciaux. »To je tehnika, ki se sklada s tem, kar pripovedujem v filmu. Papir in zgodba med seboj odmevata ter tako vzbujata čustva.«

V filmu so čustva prikazana skozi like: Karla se na primer boji ognja. Ko je bila majhna, je doživela požar, ki se ga spominja predvsem po ognju, dimu in pekoči bolečini v očeh. Čeprav se ne spomni vseh podrobnosti, jo strah pred ognjem še vedno spremlja, hkrati pa se je naučila, kako ostati varna. Povsem v redu je, če se česa bojimo ali če smo žalostni. Kaj naredite, ko vas je strah? Kdo vas potolaži, ko ste prestrašeni? V filmu se Lučka v takšnih trenutkih objame z mamo Karlo.

Dejavnost se povezuje z delavnico kolažne animacije, pri kateri bodo učenci v skupinah zasnovali kratek scenarij s pomočjo lutke Lučke, ki jo bodo oživili v tehniki stop animacije. Spodaj je navedenih nekaj izhodiščnih situacij, na podlagi katerih lahko učenci oblikujejo scenarij ter razmislijo, kako bi se Lučka počutila.

Preberite navedene situacije in pomislite, kako bi se lutka Lučke počutila in kaj bi povedala. Na tej podlagi oblikujte kratke scenarije:

- Lučka je izgubila lovilca sanj, ki jo je spremljal na vsakem potovanju. Kako misliš, da se počuti? Kako bi se ti počutil/a ob tem? Kaj bi naredil/a, da se lutka bolje počuti? Kaj pa ti narediš v podobnem trenutku?
- Lučka je dobila kužka, ki si ga je močno želela. Kako se zdaj počuti? Kaj bi ji rekel/la? Bi bil/a vesel/a zanjo? Kako se ti počutiš, ko dobiš darilo? Ga deliš s svojimi prijatelji?
- Lučka je prestrašena zaradi grmenja. Kaj čuti? Kaj bi naredil/a? Kaj bi ti naredil/a v podobni situaciji? Kaj lahko narediš, da bi se bolje počutil/a? Kako bi v podobni situaciji pomagal/a prijatelju?
- Sami izberite situacijo, prizor, dogodek iz filma, ki vam je ostal v spominu. Kako se je Lučka takrat počutila? Kako bi vi oblikovali zgodbo, naredili nov konec zgodbe ...?

Spoznavanje okolja – oblikovanje živalskih figuric

V kraju Zelendol živi v gozdu stari možakar. Rad ima živali, za katere tudi skrbi. Obkrožen pa je tudi z živalskimi figurami, ki jih je oblikoval iz naravnih materialov. Preizkusite se še vi!

Poiščite čim več različnih naravnih materialov, iz katerih bi lahko oblikovali živalske figure, npr. mah, lubje, majhni kamni, vejice, oreščki, storži. Prinesete lahko tudi poprova zrna za oči. Ustvarite lahko jelena, ježa ali svojo žival iz materiala, ki ga imate na razpolago.

Vsak naj izbere material, ki mu je všeč. Vzame naj različne materiale za glavo, roke ali noge, oči, rep, rogovje, smrček, ušesa itd.

Dodatni material:

- Kroglice lepljive mase za pritrditev posameznih elementov na očiščeno lubje.
- Pištola za lepilo.

Lov na zaklad Lov na zaklad vključuje 10 namigov, ki otroke vodijo do končne nagrade. Vsak namig vsebuje sličico iz filma ter nalogo ali izziv, ki ga morajo otroci opraviti, preden dobijo naslednji namig. Nagrada, ki otroke čaka po opravljenih nalogah, je lahko sestavljena iz gozdnih materialov (npr. lubja, mahu, storžev, manjših kamnov, vejic, kosa gline ipd.), kar lahko spodbudi izvajanje druge aktivnosti, in sicer ustvarjanja živalskih kipcev iz naravnih materialov. In še kaj, kar bo otroke razveselilo. Nagrada naj bo shranjena v vreči pri učiteljici.

Vsak namig torej vsebuje sličico iz filma in aktivnost, ki jo morajo otroci opraviti, ter opis naslednje lokacije, kjer jih čaka nov namig. Spodaj so navedena navodila (skupaj z namigi) in predlogi lokacij, kjer naj bi se posamezni namigi nahajali. Lokacije namigov lahko prosto prilagodite glede na zmožnosti svojega okolja, saj so namigi zastavljeni dovolj široko, da omogočajo prilagoditve.

Na začetku učiteljica prebere spodnje uvodno besedilo za aktivnost Lov na zaklad:

V filmu »Skrivnost ptic pevk« Jan pripoveduje o legendi zaklada, ki naj bi bil skrit pod ruševinami zelendolskega gradu. Lučka skupaj s prijatelji odkrije skrite prehode in veličastne stenske poslikave, danes pa boste vi postali raziskovalci skritega zaklada.

Na poti boste morali reševati naloge in iskati namige, dokler ne najdete svojega zaklada.

Pa začnimo!

Prvi namig se nahaja pod predmetom, na katerem navadno sedimo.
(Rešitev: stol, klopc)

1. namig

Super! Ko smo že pri stoli, si za trenutek zamislite, da ste potniki na vlaku. Ste se že kdaj peljali z vlakom? Zdaj imate priložnost, da skupaj s sošolci pripravite igro vožnje z vlakom!

Določite vloge:

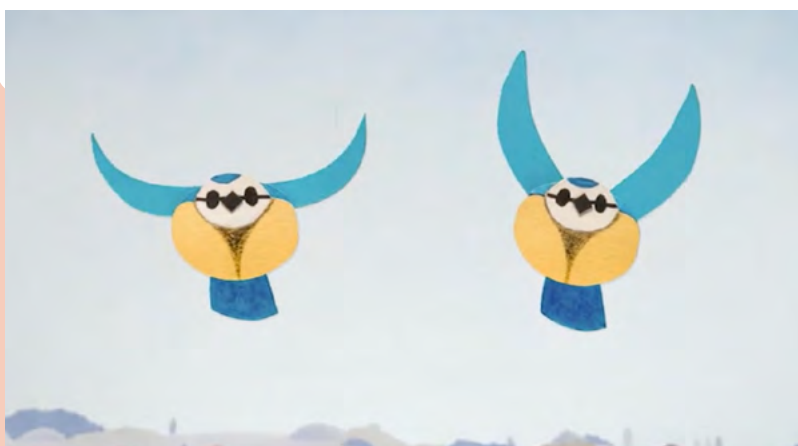
- strojevodje, ki vodi vlak,
- sprevodnika, ki preverja karte,
- potnikov, ki so na poti na izlet.

Potniki ste lahko različni. Lahko ste gospe in gospodje na potovanju, družine na izletu ali prijatelji na dogodivščini. Zamislite si, kam potujete, kaj boste tam videli ali počeli. In ne pozabite – imate vsi kupljeno vozovnico?

Ko končate igro, ima sprevodnik posebno nalogo, da poišče naslednji namig, ki se nahaja pri predmetu, skozi katerega običajno gledamo v svet.

(Rešitev: okno, steklena vrata)

2. namig

Ko gledamo skozi okno, lahko opazimo veliko zanimivih stvari. Pogosto vidimo tudi ptice. Vaša naslednja naloga je: skupaj poskušajte imenovati 15 ptic, ki jih poznate. Ali vse te ptice tudi letijo? Katere ptice ne letijo? Naštejte pet ptic, ki ne letijo. Ko poimenujete zadnjo ptico, ima tisti, ki jo je izrekel, nalogo poiskati naslednji namig. Ta se skriva v bližini predmeta, kjer sedi učiteljica.

(Rešitev: učiteljčina miza)

3. namig

Bi se radi preizkusili v letenju? Potem je čas, da razgibate svoja krila oziroma noge. Postavite se na mesto, kjer imate dovolj prostora, in naredite 30 poskokov. Skočite tako visoko, kolikor je mogoče – kot ptice, ki se dvigajo v nebo! Kdo je skočil najvišje?

Tisti, ki je skočil najvišje, naj poišče naslednji namig. Ta se nahaja v bližini predmeta, ki je zelo glasen.

(Rešitev: šolski zvonec, zvočnik, radio)

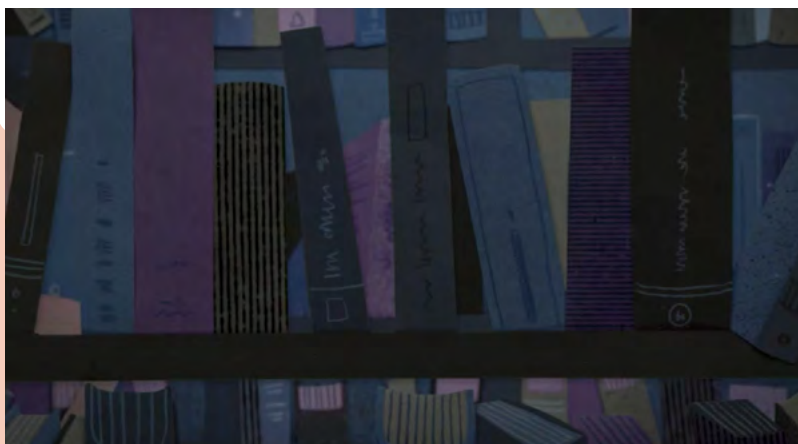
4. namig

Zvonec je lahko kdaj res glasen, kajne? Pa poglejmo, kako glasni znate biti vi! Oponašajte pet živali, ki živijo na kmetiji – lahko kravo, kokoš, osla, prašička, račko. Ste uspeli preglasiti zvonec? Kdo je bil najglasnejši?

Tisti, ki je bil najglasnejši, naj poišče naslednji namig. Ta se skriva v bližini predmeta, na katerega učiteljica piše med poukom.

(Rešitev: tabla)

5. namig

Radi berete? Odlično!

Tokrat pa ne boste brali, temveč se boste preizkusili v ravnotežju. Vsak naj vzame knjigo (lahko tudi učbenik ali delovni zvezek) in si jo položi na glavo. Poskusite narediti 10 korakov, ne da bi knjigo držali. Pazite, da vam ne pade na tla! Če vam pade, začnite znova. Ste vsi uspeli narediti 10 korakov, ne da bi vam knjiga padla? Tisti, ki je prvi uspel, naj poišče naslednji namig. Ta se nahaja pri predmetu, v katerega odvržemo stvari, ki jih ne potrebujemo več.

(Rešitev: koš za smeti, zbiralnik starega papirja, zbiralnik starih predmetov)

6. namig

Koliko stvari vsak dan zavržemo! Kaj pa če bi jih tokrat uporabili za kaj drugega?

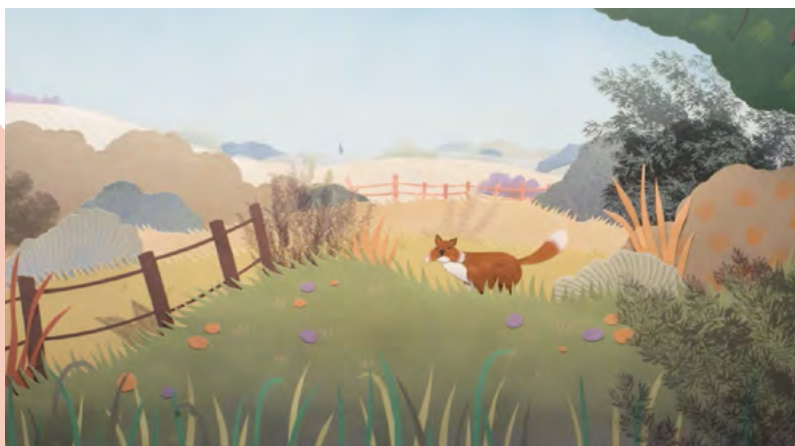
Tukaj je vaša naloga: razdelite se v skupine po 4–5. Vsaka skupina naj naredi stolp iz najmanj petih stvari, ki jih najdete okoli sebe. Učiteljica bo dala znak za začetek. Poskusite biti čim hitrejši, a pazite: stolp mora biti trden in zdržati vsaj 20 sekund. Če se podre prej, začnite znova. Katera skupina bo prva sestavila stolp? Tri, štiri, zdaj! Tista skupina, ki zmaga, naj poišče naslednji namig. Ta se nahaja tam, kjer se stikata dve steni.

(Rešitev: tabla)

7. namig

Ta namig je bil malce skrit, kajne? Zdaj pa si predstavljajte, da ste v rovu in se morate priplaziti do izhoda. Postavite se na vse štiri in naredite en krog po učilnici. Pazite, da umaknete stvari, ki bi vam lahko bile v napoto. Učiteljica naj izbere učenca, ki še ni iskal namiga. Ta učenec naj poišče namig pri predmetu, ki nam pomaga osvetliti prostor.

(Rešitev: stikalo za luč)

8. namig:

Kakšne barve je narava? Zelene, tako je! Zdaj pa poiščite sedem stvari, ki so prav tako zelene. Naslednji namig naj poišče učenec, ki ima oblečeno nekaj zelenega (ali turkiznega, modrega). Ta se nahaja v bližini predmeta, ki nam pomaga odpirati prostore.

(Rešitev: kljuka na vratih, oknih)

9. namig

V filmu Lučka nekajkrat teče zelo hitro. Kako hitro pa tečete vi? Tecite na mestu 15 sekund. Je kdo utrujen? Nihče? Potem tecite še 15 sekund.

Učiteljica naj izbere učenca, ki bo poiskal naslednji namig. Ta se skriva v bližini predmeta, ki nam pomaga brskati po spletu.

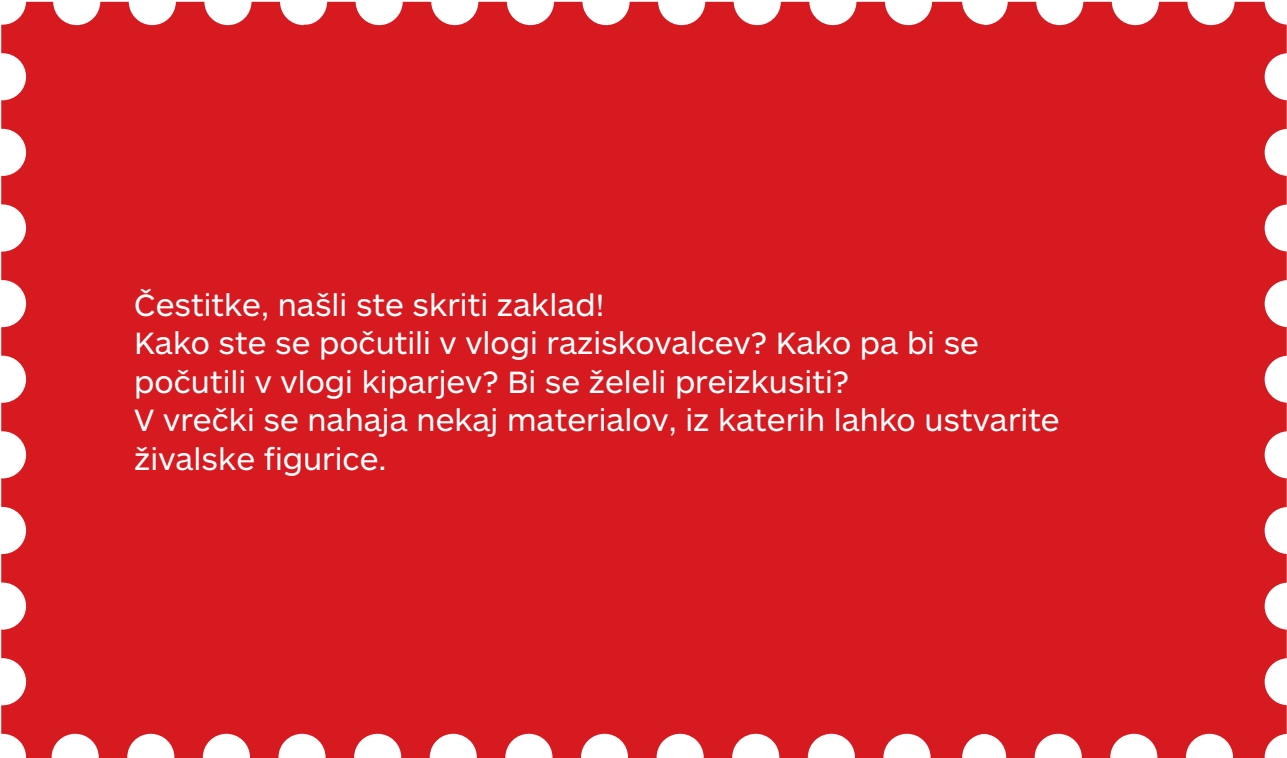
(Rešitev: računalnik)

10. namig:

Telefon je bil izumljen še pred računalnikom. Pred njim pa so ljudje izmenjevali informacije predvsem tako, da so se preprosto pogovarjali. Poznate igro telefonček? Gremo se jo igrat!

Navodilo za igro: igro lahko večkrat ponovite. Besedna gesla so lahko poljubna. Zadnja igra pa naj ima za besedno geslo lokacijo nagrade: npr. omara, predal.

Ko otroci najdejo nagrado, jim preberite besedilo, ki se nahaja v vrečki skupaj z nagrado:

Čestitke, našli ste skriti zaklad!
Kako ste se počutili v vlogi raziskovalcev? Kako pa bi se počutili v vlogi kiparjev? Bi se želeli preizkusiti?
V vrečki se nahaja nekaj materialov, iz katerih lahko ustvarite živalske figurice.

Več o Kinodvorovih programih za mlada občinstva:

[Kinodvorov šolski program](#)

[Kinobalon, program za otroke in mlade](#)

[Kinotrip, program mladi za mlade](#)